

Servetifünun Edebiyatı / Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler

1. Aşağıdaki şiirlerden hangisi Tevfik Fikret'e ait değildir?

- A) Rubab-ı Şikeste
B) Sis
C) Promete
D) Şermin
E) Elhan-ı Şita

2. Servetifünun şiiri ile Tanzimat Dönemi şiiri arasında aşağıdakilerden hangisi ile ilgili kesin bir benzerlikten söz edilebilir?

- A) Vezin
B) Konu
C) Edebî akım
D) Nazım şekli
E) Kafiye anlayışı

3. *Gel bu akşam da ser-be-ser güzelim,
İhtizâzât-ı leyli dinleyelim:*

*Tâ uzaklarda işte bir piyano,
Tâze parmakların temâsiyle
Ağlıyor bir hazân havâsiyle*

*Dinle ey yârim işte ağlayan o
Gecenin ka'r-ı pür-sükûnunda
Zulmet-i ebkemin derûnunda...*

(ser-be-ser: baştan başa, ihtizâzât: ferahlık, haz alma, leyl: gece, ka'r-ı pür-sükûn: sessizlik dolu derinlik, zulmet-i ebkem: dilsiz karanlık)

Bu dizeler içerik, dil ve biçim özellikleri itibarıyla aşağıdaki şiir geleneklerinden hangisine uygundur?

- A) Âşık tarzı halk şiiri
B) Divan şiiri
C) Servetifünun şiiri
D) Destan Dönemi şiiri
E) Tekke şiiri

4. *Ey sahn-ı mezâlim...Evet, ey sahne-i garrâ,
Ey sahne-i zî-şâ'saa-i hâile-pîrâ!*

*Ey şa'saanın, kevkebenin mehdi, mezârı
Şarkın ezeli hâkime-i câzibedârı;*

Bu dizelerin ahenk unsurları için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Aruz ölçüsüyle söylenmiştir.
B) Seslenme ifadesinin tekrarıyla ahenk pekiştirilmiştir.
C) Tam uyak kullanılmıştır.
D) Ek biçiminde redif vardır.
E) Ulama örneği vardır.

5. *Verir zavallı memleket, verir ne varsa,malını
Vücudunu, hayatını, ümidini, hayalini
Bütün ferağ-ı halini, olanca şevk-i balini.
Hemen yutun düşünmeyin haramını, helalini...*

*Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı iştiha sizin,
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!*

*Bu harmanın gelir sonu, kapıştırın giderayak!
Yarın bakarsınız söner bugün çitirdayan ocak!
Bugünkü mideler kavi, bugünkü çorbalar sıcak,
Atıştırın, tikiştirin, kapış kapış, çanak çanak...*

*Yiyin efendiler yiyin, bu han-ı iştiha sizin,
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!*

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İdareci kadronun ihtirasları eleştirilmiştir.
B) Fırsatları değerlendirmenin önemi vurgulanmıştır.
C) Millet, vatani için her şeyini feda etmeye razı görünmektedir.
D) Geleceğe yönelik saptamalar yapılmıştır.
E) Dize tekrarlarıyla hem ahenk hem iletilerin etkisi pekiştirilmiştir.

6. *Sesin işler gibi bir şûh kanat gamlarına
Seni dinlerken olur kalbim uçan kuşlara eş
Gün batarken sanırım gölgeni bir başka güneş
Sarışınlık getirir gözlerin akşamlarıma.*

*Doğuyor ömrüme bir yirmi sekiz yaş güneşi
Bir kuş okşar gibi sen saçlarımı okşarken
Koklarım ellerini gülleri koklar gibi ben
Avucundan alırım kış günü bir yaz ateşi*

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bireysel duygular ön plana çıkarılmıştır.
B) Benzetmeler yapılmıştır.
C) Karşıtlıktan yararlanılmıştır.
D) Karamsar bir ruh hâli yansıtılmıştır.
E) Aşk teması işlenmiştir.

Servetifünun Edebiyatı / Coşku ve Heyecanı Dile Getiren Metinler

7. *Küçük, muttarid, muhteriz darbeler
Kafeslerde, camlarda pür ihtizaz
Olur dembedem nevha-ger, nagme-saz
Kafeslerde, camlarda pür ihtizaz
Küçük, muttarid, muhteriz darbeler...*

*Sokaklarda seylabeler ağlaşır
Ufuk yaklaşır, yaklaşır, yaklaşır;*

*Bulutlar karardıkça zerrata bir
Ağır, muhtazır dalgalanmak gelir;*

**Bu dizelerin dil ve anlatım özellikleri için aşağıdaki-
lerden hangisi söylenemez?**

- A) Ritmik tekrarlarla ahenge bir canlılık kazandırılmıştır.
- B) Yabancı sözcüklere yer verilmiştir.
- C) Kişileştirme yapılmıştır.
- D) Yargılar tek dizede tamamlanmıştır.
- E) Betimleyici bir anlatım söz konusudur.

8. *Çiğnendi, yeter, varlığımız cehl ile kahre;
Doğrandı mübarek vatanın bağı sebepsiz.
Birlikte bugün bulmalıyız derdine çare.
Can kardeşi, kan kardeşi, şan kardeşiyiz biz.
Millet yoludur, hak yoludur tuttuğumuz yol;
Ey hak, yaşa, ey sevgili millet, yaşa... Var ol!*

Aşağıdakilerden hangisi bu şiir parçasının iletilerinden biri olamaz?

- A) Birlik olma duygusu
- B) Zamandan şikâyet
- C) Toplumsal duyarlılık
- D) Cehalet ve kahra başkaldırı
- E) Millet sevgisi

9. *Bir beyaz lerze, bir dumanlı uçuş;
Eşini gaib eyleyen bir kuş
gibi kar*

Geçen eyyâm-ı nevbahârı arar...

Ey kulûbün sürûd-i şeydâsı,

Ey kebûterlerin neşideleri,

O bahârın bu işte ferdâsı:

Kapladı bir derin sükûta yeri

karlar

Ki hamûşâne dem-be-dem ağlar!

...

Her şâhsâr şimdi -ne yaprak, ne bir çiçek! -

Bir tûde-i zilâl ü siyeh-reng ü nâ-ümid...

Ey dest-i âsmân-ı şitâ, durma, durma, çek.

Her şâhsârın üstüne bir sût-re-i sefid!

Göklerden emeller gibi rîzân oluyor kar,

Her sûda hayâlim gibi pûyân oluyor kar.

Bu dizeler için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Bir serbest şiir örneğidir.
- B) Belirli bir nazım birimi yoktur.
- C) Betimleyici bir anlatım söz konusudur.
- D) Benzetmelere başvurulmuştur.
- E) Bireysel bir bakış açısı işlenmiştir.

10. *Sen olmasan...*

Seni bir lâhza görmesem yâhud,

Bilir misin ne olur?

Semâ, güneş ebediyyen kapansa, belki vücud

Bu leyl-i serd ile bir çâre-i teennüs arar,

Ve bulur;

Fakat o zulmete mümkün müdür alıştırarak

Bütün güneşle, semâlarla beslenen rûhu,

Bu rûh-ı mecruhu...

Bu metnin oluşmasına imkân sağlayan edebî zihniyet için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Hayatı olduğu gibi, tüm gerçekliğiyle ifade etme gayesindedir.
- B) Eserin yapılandırılmasında parça güzelliğini esas almaktadır.
- C) Şiiri düzyazıdan uzaklaştırma çabası içerisindedir.
- D) Ahenk unsurlarını ikinci plana itmiştir.
- E) Toplumsal meselelerden çok bireysel hislenmelere yönelmiştir.

